

מזתי קזת הכר שזה

וואס דורך איר שפירט מען די זיסקייט פונ'ם באשעפער

משיחותיו של הגאון רבי מנחם ברוך יאזעע שליט"א בעל 'מותיקות התורה'

סיפור לשולחן שבת

המסירות ושמירת הלשון שפקדו עקרים

הקב"ה הוא א-ל מסתתר, ובתורה מבאר איך מגלים את ה' בחיי היום יום, כמו שאברהם יצחק ויעקב עסקו לגלות את ה'. ולפעמים רואים הנהגות שמים שלא ידוע סבתם, ולאחר זמן מתגלה סבת הדבר ושכל מה שנעשה מן השמים נעשה לטובה.

החפץ חיים כתב הרבה הלכות וחזק לעם אודות שמירת השבת, אבל יותר מזה התעסק בהלכות שמירת הלשון, והתריע על זה מאד. מפני ששבת זה יום אחד בשבוע, אבל לשון הרע זה אסור שאפשר להכשיל בו בכל רגע, לכן כשם שכל אחד מבין שחובה ללמוד הלכות שבת, כך חובה ללמוד הלכות שמירת הלשון.

ובהלכות שמירת הלשון צריך ללמוד מה לדבר, וכשם שאסור לדבר דברי לשון הרע כך מצוה לומר דברים טובים.

ומעשה שהיה ביהודי יקר שנפטר בשנה שעברה, שבצעירותו אשתו חלתה במחלה קשה למשך שבע עשרה שנה, ולאור זאת פתח כוללים ללמוד הלכות שמירת הלשון, אך כעבור שבע עשרה שנה אלו אשתו נפטרה רח"ל.

<<

לקח מהפרשה

הפח האדיר שבפה היהודי

הפרת הטוב לפניו יתברך.

וכאשר אדם מבקש מתוך הודאה ואהבה לשמו יתברך תפלותיו מתקבלות, ועל כן אחרי כל עבודת ההודאה ביום הכפורים, בקרבנות ובמעשי הקטרת, שטמון בהם הודאה על אברי גופנו, ועל הנשימות המתוקות, היה הפחן מבקש שתהיה השנה שנה ברוכה וגשומה, בכדי שעל ידי הגשם, נוכל להמשיך להודות לפניו יתברך על התבואה החדשה, על הבשמים, ועל הילדים, שאף הם נבראים ממים.

הכהנים הצדיקים מלמדים אותנו בכל דור, היאך להתקרב לבורא וכיצד להתפלל לפניו, וכדאיתא בגמרא (ברכות ז') שרבי ישמעאל כהן גדול נכנס ביום הכפורים לפני ולפנים, וראה שם את ה', וה' קרא לו: 'ישמעאל בני'. רבי ישמעאל מלמדנו שכאשר אדם נכנס לפני ולפנים - הוא עוצר ממרוצת החיים, ונכנס להתיחד בתפלה והודאה לפני הבורא - אזי ה' קורא לו.

והפחן היה מזה בקדש הקדשים את הדם, ללמדנו שנבא לפני הבורא עם הרצונות שלנו, 'כי הדם הוא הנפש' - הרצון שיש לכל אחד ואחד. ואנו מגיעים עם הרצונות הטובים ושאינם <<

"אלה פקודי המשכן משכן העדת וגו'" "וירא משה את כל המלאכה והנה עשו אותה כאשר צוה ה' כן עשו ויברך אתם משה"

איתא במדרש תנחומא "אמר להם יהי רצון שתשרה שכניה במעשה ידיכם, ויהי נעם ה' אלקנו עלינו וגו'... תפלה למשה ה' מעון אתה היית לנו בדרך ודרך בטרים הרים ילדו ותחולל ארץ ותבל".

משה רבנו פותח את המזמור שנאמר בבניית המשכן בבריאת העולם, היות שתכלית בית המקדש מעון ה', לראות את רוב חסדיו של הבורא עמנו, וכענין בריאת העולם שנאמר בו "וירא ה' את כל אשר עשה והנה טוב מאד".

ולפיכך במעמדות שהיו על הקרבנות, היו קוראים במעשה בראשית, לפי שמהות שניהם אחת היא - שנבא להפירה בגדלת הבורא וברב טובו וחסדו ונודה לו באהבה.

וזה שברך משה את כלל ישראל "ויהי נעם" - שתהיה מתיקות ה' אלקינו עלינו - שנתבונן בכל הטוב והמתיקות שהבורא נותן לנו, ונרגיש מחיבות של

חז"ל אומרים (מגלה יד) "גדולה הסרת טבעת יותר מארבעים ושמונה נביאים ושבע נביאות שהתנבאו לישראל, שכלן לא החזירו למוטב ואלו הסרת טבעת החזירתן למוטב", שכאשר נגזרה כליה על כלל ישראל בזמן מלכות אחשורוש, הם שבו בתשובה שלמה.

והנצחון של ישראל היה בזכות קומץ שעורים, שמרדכי הצדיק למד את תינוקות של בית רבן מעלת קרבן מנחה, וכענין קרבן העני. ואף קרבן עני הנו קרבן מנחה, וזה הקרבן החביב ביותר לפני ה', היות שדוקא כאשר אדם בשפלות ובהכנעה ש'לא הולך לו', וכן בכלליות שיש גזרות וקשיים לעם ישראל, ואנו פאים עם לב נשבר לפני ה' - זה חביב מאד לפניו.

דוקא כאשר אדם יודע ומרגיש שהוא לא עושה ולא מנהל כלום - ה' קרוב אליו ביותר. כענין שאמרו חז"ל: שכניה למעלה ממטתו של חולה.

וזה מה שמרדכי הצדיק מלמדנו: לבוא עם הכנעה ועם הודאה על "קומץ שעורים" - להודות על כל הטוב שיש לנו, על כך שיש לנו תבואה לאכול, בזמן שיש אנשים באזורי המלחמה שאין להם אכל. ואף בכל העולם יש מחסור - זה מזכיר לנו להודות על כל השפע התמידי שאנו מקבלים ממנו יתברך.

פורים בא לעורר אותנו שלא נחיה בהסתה, שנעצר ממרוצת החיים, ונתבונן שכל מה שקורה בעולם בכלל ועמנו בפרט, נעשה על ידי הבורא ברוך הוא, בכדי לקרב אותנו אליו. וגם בזמנים של הסתרה, שאנו כביכול לא רואים את ה', ה' נמצא ומשגיח עלינו. וכאשר נתבונן ברב הטובות שאנו מקפיים בהם, מיד נראה את ה' ואת רוב טובו וחסדו.

וראוי לכל אחד ואחד לומר 'אבי היקה, אני רוצה להודות לך לשבח לפניך אני מתבייש מאד מכל הטוב שאתה עושה אתי, ומעריך מאד את רוב ריבי הטובות נסים ונפלאות שאתה עושה עמי, שאני חי, שיש לי פרנסה וכל טוב, ואבקשך שתזכני גם מחר להודות לך על כל הטובות שאתה עושה עמי, ותעשה עמי עוד דברים טובים בכדי שאוכל להודות לך כרצונך!'

תפלה כזאת חשובה וחביבה לפני ה', ובקשותיו של המבקש מתמלאות כי רצון ה' לשמוע שוב את ההפרת הטוב מפינו, כאב שישמח לשמוע שבנו נהנה מהמתנות שהוא נותן לו, ה' יזכנו לצעד בדרך זו כל ימינו ועל ידי פן נהיה קרובים וחביבים לפניו יתברך בכל עת.

טובים לפני ה' ואומרים: "בחנני ודע שרעפי", - עזר לי להתגבר על הרצונות שבי שאינם כרצונך; על הקנאה, הגאווה והכעס, ולהיות עם רצונות טובים אליה.

וכן היה הפה נכנס עם הקטרת שמהותה - הודאה על הנשימות המתוקות שה' מנשים אותנו, כענין ריח הקטרת. ללמדנו, שכאשר אנו באים לבקש מה', עלינו להודות על כל הטובות שהוא עושה עמנו, ובד בבד לערוך חשבון נפש על מעשינו ורצונותינו, ואזי ה' קורא לנו - ה' מצפה לשמוע כל יהודי ויהודי.

ה' מתפנה כביכול מהכל, כאשר אנו באים לדבר עמו. וה' קורא לנו: 'יעקנקל'ה בני, חיימק'ה בני - ברכני! אני רוצה שתברך אותי על כל הטוב שאני נותן לך!'

בזמן שיש מלחמות ה' רוצה שנדבר ממנו, ונבקש שיגאל אותנו גאולה כללית וגאולה פרטית...

חז"ל אומרים (תנא דבי אליהו פי"ח נג), שהאבות והאמהות היו עקרים, מחמת שה' מתאנה לתפלתם של צדיקים. וכן כל יהודי שמתפלל כביכול ה' מטה אָזְנו לשמוע אותו. כמו שכתוב (תהלים קטז) כי הט'ה אָזְנו לי וכן איתא בירושלמי (ריש פרק הרואה) שהקב"ה קרוב לאדם כפה לאָזְנו, וכמאמר דוד מלכנו, "קרוב ה' לכל קראיו, לכל אשר יקראהו באמת",

ה' מתענג לשמוע אותנו למרות שאדם קרוץ מחמה, ה' מחפה למנחת העני שלנו. ודאי שה' לא צריך את הטובות שלנו, אבל ה' כל כך אוהב אותנו, והוא רוצה להראות לנו כמה הוא קרוב אלינו, כמה הוא שומע את תפלותינו, כמה הוא נותן לנו. יש אוצרות של טוב שה' מצפה שנבוא ונבקש ממנו והוא יתן לנו.

ה' רוצה ש'נברך' אותו, מלשון 'כריעת ברך', שכאשר אנו באים להתפלל, נבוא עם הכנעה ובושה מרב כל הטוב שהוא נותן לנו, שהתפלה תקרב אותנו לבורא.

בזמן שאנשים נרדפים ונמצאים בגלויות ובפחדים נוראים זה מעורר אותנו להתפלל עליהם ולהשתתף בצערם, ולבקש מה' שיבקץ נדחי ישראל, ובד ובד להודות לבורא שאנו יכולים לשבת בארץ הקדש, על התורה ועל העבודה.

בזמן שיש מלחמות ה' קורא לנו שנעצר ממרוצת החיים. ה' עושה הכל בשביל לקרב אותנו אליו. ה' רוצה שנדבר ממנו ונבקש ממנו במלים שלנו, שיגאל אותנו גאולה כללית וגאולה פרטית. שתהיה לנו רחמנות על כל יהודי מישראל, ושלא נריב על כל דבר, גדול כקטן.

איתא בגמרא (סנהדרין צב.) דבריהם. שהלכה כדוד מלכנו בכל מקום, כמו שכתוב ש"השם עמו" בזמן שדוד למד, הוא ראה את ה' והלמוד הביא לו הכנעה, עד כדי כך שהוא ישב על גבי קרקע (מו"ק טז:). וכן התבזה על ידי מפיבשת, כי כך הוא קנה שלמות של מדות טובות בלמוד התורה.

וכן "הלכה כבית הלל", היות שהלמוד שלהם היה למוד שכל מהותו מדות טובות, והם ותרו והקדימו את דברי בית שמאי לפני

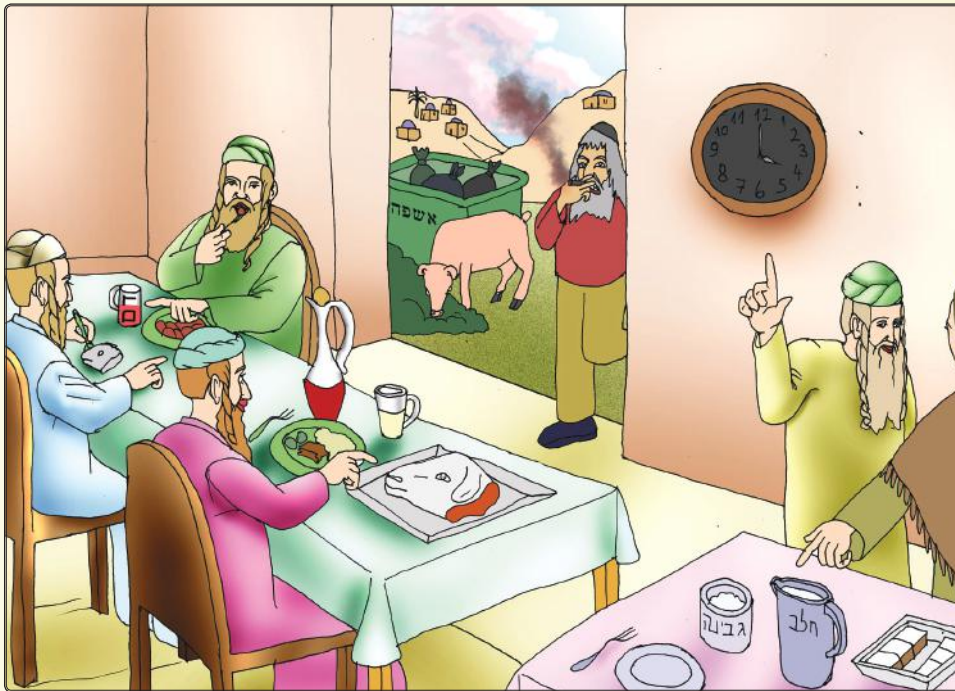
ללמדנו, שלמוד התורה אינו כשאר החכמות חלילה, אלא הוא צריך להביאנו לקרבת ה' ולמדות טובות. שנתבונן בכל דבר שמגיע מה' ונראה את ה' בכל צעד בחיים - בלמוד שלנו, שנראה את גדלת ה' ונתמלא בהכנעה ובבושה.

ואחרי שגמרנו ללמוד, נבקש מה' שנזכה לקיים את מה שלמדנו, שהתורה תהיה בתוך מעיינו - בתוך המעשים שאנו עושים בכל יום.

כשם שבמלחמה, החכמה היא לא להתיאש ולא להשבר, כך זה בכל החיים. בזמן של מלחמת היצר אנו צריכים להיות חזקים בדעתנו לדעת שאפשר להשתנות. כענין שחדש אדר נהפך לטוב, כך כל אחד יכול להפך את הרצונות ואת המדות שלו ולהיות טוב.

וכשנתבונן בספור המגלה נשכיל, שגם כאשר הכל נראה בדרך של הסתרה, בדרך של טבע, ה' מסוכב ועושה הכל. וצריך להתבונן ולדבר מזה בכל עת; אתה נושם ובריא, זה נס! תודה לקב"ה.

פנינים מצוידים

השנה יש שני אדרים, וזה מלמדנו, שגם כשמישהו לוקח לנו את המקום ואת השם שלנו, עלינו לשמוח ולפרגן לו ולא לעורר על כך מחלוקות. ומי שמותר - ה' עושה לו נסים.

לפיכך אדר הוא חדש של נסים. ומשה רבנו נפטר באדר, שהוא חדש שמסמל לשפלות וותור, היות שהמהות של משה היא ענוה. והתורה שבקה אותו במדה זו, ללמדנו שזה העקר ולפיכך מזל אדר הוא 'דגים',

מלהכניס למחלוקות כבר בתחלתם, ולותר ולתת, מתוך ידיעה שמי שמותר אינו מפסיד, אלא אדרבה, יושב במרומים משפיע עליו שפע של נסים וישועות.

וכן שני החדשים של אדר, מלמדים, שבכל חדש יש את הנסים שלו, ולמרות שכל יום נראה דומה לחברו צריך לפקח את העינים ולראות את הנסים, שה' עושה עמנו, החסדים החדשים ושמחתדשים, בכל עת ובכל שעה.

שאינו עין הרע שולטת בהם. מחמת, שכאשר אדם טוב לו והוא רואה את כל הטוב שה' עושה עמו ויש לו עין טובה, הוא שמח בטובת כל אחד ואחד, והוא לא חושב שמיישהו לוקח לו את המקום.

חז"ל אומרים (סנהדרין ז.) שהמחלקת דומה לצנור של מים שמתפוצץ. בהתחלה הסדק קטן ובהמשך הוא מתרחב והנזק גדל. כך- צריך להיות חכם ולהימנע

מפני מה היו הכרובים יוצאין מעל ארון הקדש?

"קרשיו בריחיו ועמדיו ואדניו"

איתא בגמרא (יומא לט:), שבשעה שבנה שלמה את בית המקדש, נטע בו כל מיני מגדים של זהב, והיו מוציאין פרות בזמנם ומהן היתה פרנסה לכהונה. וצריך באור מה ענינם של האילנות הללו? ונראה לבאר בסיעתא דשמיא על פי מה דאיתא בגמרא (שבת ל), שכשבנה שלמה את בית המקדש, בקש להכניס את הארון לבית קדשי הקדשים, ואזי דבקו שערים זה בזה.

והינו שמטרת כל העצים בבית המקדש, זה לבדוק את האדם הנכנס, אם הוא בא בטוהר לבו ובנקיון פניו שהם המעשים טובים והמדות טובות, שצריך להוציא מהתורה הקדושה. ועל כן התורה הקדושה היתה מנחת בתוך ארון העץ, המסמל לעקר לחמה של תורה, וממנו יצאו שני כרובים מזהב, שמסמלות על האהבה והאחדות שצריכה להיות בין איש לרעהו. וזה גם ענין האילנות שננטע שלמה שהיו מניבים פרות שהם תכלית התורה הקדושה, וכדאיתא בגמרא ביומא (פז). "תכלית תורה תשובה ומעשים טובים". ה' יזכנו לכה.

מדוע עשה שלמה מכל כלי שהיה במקדש, פי עשרה?

"ונתת את הכיר בין אהל מועד ובין המזבח ונתת שם מים"

עד זמן שלמה המלך כל אחד היה חי את האמונה בחדו ה' ובהשגחתו, ועל כן היה מספיק אחד מכל הכלים שבבית המקדש, בכדי ללמד את העם כיצד להתנהג בביתם. אבל בזמן שלמה כל אחד ישב תחת גפנו ותאנתו, ושכחו כביכול את השגחת ה' בפריטיות, ולא למדו מהכלים של בית המקדש לעצמם, ועל כן נתן הקב"ה דעת לשלמה שיעשה מכל הכלים פי עשרה, בכדי ללמד את העם שמטרת הכלים זה ללמד אותם להודות לקב"ה על הכל ולהיות עם מדות טובות.

מהמנוחה שהתורה נלמד להאיר פנים לאולת, וכן להאיר את חסדי ה' ואהבתו אלינו אפלו בזמנים החשוכים. ומלחם הפנים נלמד אמונה ובטחון בקב"ה - שהוא מפרנס אותנו, ולתת גם כן לאחרים, שזה ענין התרומות ומעשרות. וכן ללמד מהפירות שכל המים שיש לנו זה מאת הקב"ה.

ועל כן הוסיף שלמה עשר מכל דבה, ללמדנו שכל השפע מגיע מהקב"ה, כעין ברפת הכהנים שמלמד אותנו שהכהנים מקבלים את השפע מהקב"ה ומעבירים אותו אלינו בעשר אצבעותיהם.

כעבור זמן מה נשא אשה בוווג שני, וכשהתארס עמה הודיע לה בנאמנות שיש לו בעיה בשנים האחרונות, שהוא מתקשה בכתיבה ואינו מצליח לכתב כראוי ולא ידוע לו סבת הדבר. לאחר הנשואין התגלה שהוא חולה ב'נוון שרירים' ומצבו התדרדר עד שלא יכל לפעל כלום.

אשתו הצדקנית החליטה שהיא לא תשלח אותו לבית אבות אלא תטפל בו בעצמה, שהרי בזה מקימים מצוה גדולה ומצוה בו יותר מבשלוחו [וכאן המקום להזכיר שבפרט אם הוריו של אדם חלו באיזו מחלה ח"ו, מצוה שיטפל בהם בעצמם אם אפשר].

כיון שאשתו ידעה מפועליו הברוכים בענין שמירת הלשון, הבינה שבודאי ברכותיו לא שבים ריקם ובקשה ממנו בכל הזדמנות שיברך את בתה מזווג ראשון שתזכה לזרע של קימא, כי אין לה בנים כבר שנים רבות ומצערה היא מאמצת ילדים של אנשים זרים... אך עדין בתה לא נושעה. ובעלה אמר לה: אשתי המסורה, אם אוכל לבקש ולפעל בשמים זרע של קימא עבור בתה מבטיח אני לך שאבקש ואשתדל לפעל זאת לפני בעל הרחמים, כהפרת הטוב אליך על שאת מטפלת בי במסירות שפואת.

במשך שנות חליו של בעלה, לפעמים מצבו החמיר והבהל לבית החולים אלא שאשתו המסורה הרבתה להתפלל עליו ובחסד עליון שב לביתו. עד שפעם אחת כעבור שנים עשרה שנה שהוא סובל מנוון שרירים, הוא שוב הבהל לבית החולים והפעם אשתו לא התניחה לזה ברצינות כי הבהל לבית החולים מפני מחושים קלים בלבה, ולהפתעתה הגדולה קבלה שיחת טלפון שבו נתבשרה את הבשורה המרה שבעלה עלה לשיבה של מעלה...

הצער נגע עד עמקי נשמתה, ובעת הלילה נעמדה ליד מטת בעלה ובקשה ממנו בדמעות שלישי, שיעתיר בשמים על בתה חשוכת הבנים שנשואה כבר שבע עשרה שנה בלי ילדים. וראה זה פלא... כעבור תשע חדשים מפטירתו, נולדה בת לבת אשתו.

נמצינו למדים, כמה גדול כחן של מדות טובות ושמירת הלשון, שבזכות החסד והמסירות של אותה אשה, ובזכות שמירת הלשון של בעלה, ובזכות שחוק אחרים בנושא זה, נתקבלה תפלתו וזכה לפעל ישועה גדולה שפואת. לכן החכם עיניו בראשו ונזהר מלדבר פלל על הפריות ובפרט שלא לדבר דברים שגורמים נזק לחברו, ואדרבה מרבה לומר מלים טובות לאולת ולשמחו.

ספר
מתיקות המועדים

פודים

שיחותיו של
האאון דבי
מנחם ברוך
יאזע
שליט"א

ספר
מתיקות
המועדים
פודים

שיחותיו של
האאון דבי
מנחם ברוך
יאזע
שליט"א

תלמידיהם
יאזע